

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 јануари 2020 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: декември 2019 година

- Во декември, согласно со сезонската динамика, **паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})** оствари месечен раст од 4,1%. Растот е главно резултат на зголемувањето на депозитните пари³, при остварен раст и кај готовите пари во оптек и краткорочните депозити, додека долгорочните депозити до две години се намалија. На годишна основа паричната маса е повисока за 8,2%, во поголем дел под влијание на растот кај депозитните пари, а при помал раст на краткорочните депозити и готовите пари во оптек, во услови на минимален пад кај долгорочните депозити до две години.
- **Вкупните депозити⁴**, во декември бележат месечен и годишен раст од 3,4% и 9,5%, соодветно. Месечното и годишното зголемување е резултат на растот на депозитите кај двата сектора, којшто е поизразен кај секторот „домаќинства“.

Табела 1. Вкупни депозити и кредити⁵ на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)							годишна промена (во %)						месечна промена (во %)		
	12.2017 ³⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ³⁾	11.2019	12.2019	12.2017 ³⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ³⁾	11.2019	12.2019	11.2019	12.2019
Парична маса М4	372,931	374,681	386,470	395,840	416,814	438,633	455,408	5.1	7.5	10.1	11.7	11.8	8.8	9.3	-0.2	3.8
Парична маса МЗ	336,989	337,684	348,090	353,862	373,436	388,060	404,025	4.6	7.3	10.1	10.9	10.8	7.7	8.2	-0.4	4.1
<i>од кои:</i>																
Готови пари во оптек	29,968	28,658	29,681	30,665	32,233	33,124	36,105	6.3	6.9	4.2	5.9	7.6	11.5	12.0	0.2	9.0
Вкупни депозити	339,314	340,135	349,816	358,126	375,046	397,333	410,794	5.4	7.1	9.9	11.6	10.5	9.3	9.5	0.3	3.4
<i>од кои:</i>																
Корпоративен сектор	89,248	85,791	90,295	93,775	97,703	105,642	111,947	2.1	4.1	11.6	16.8	9.5	8.9	14.6	0.5	6.0
Домаќинства	230,744	233,485	236,832	240,139	252,563	264,495	272,605	6.1	7.3	7.9	8.4	9.5	9.1	7.9	0.6	3.1
Вкупни кредити	300,257	298,059	306,049	311,558	322,089	335,142	341,389	5.4	5.7	6.2	7.9	7.3	6.4	6.0	1.0	1.9
<i>од кои:</i>																
Корпоративен сектор	157,722	152,187	155,427	157,165	164,765	162,618	167,951	2.3	2.3	2.9	5.7	4.5	2.7	1.9	1.2	3.3
Домаќинства	141,232	144,491	149,254	152,990	155,734	170,877	172,014	9.2	9.4	9.7	10.1	10.3	10.1	10.5	0.9	0.7

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата: http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

³ Депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај Народната банка.

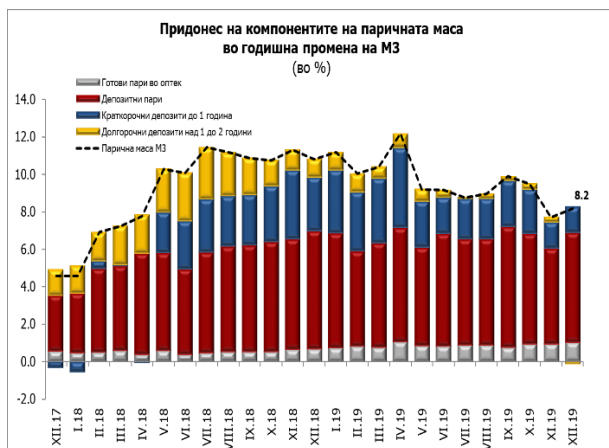
⁴ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

⁵ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во декември, **вкупните кредити** се зголемени за 1,9% во споредба со претходниот месец, како резултат на растот на кредитирањето на двата сектора, при поголем придонес на корпоративниот сектор. На годишна основа, вкупните кредити се повисоки за 6,0%, во услови на поголем пораст на кредитирањето кај секторот „домаќинства“. Доколку се земе предвид ефектот од преносот на сомнителните и спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со регулаторните промени⁶ според одлуката на Народната банка, кај вкупните кредити во декември е забележан раст од 7,2% на годишно ниво.

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

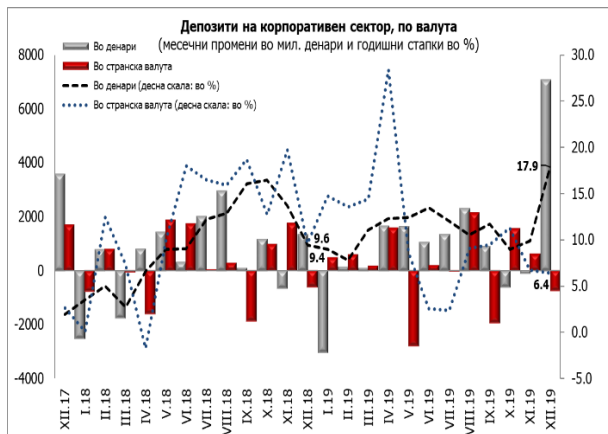
⁶ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. И покрај преносот на вонбилансна евиденција на овие побарувања, банките го задржуваат правото за нивна наплата.

⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во декември, вкупните **депозити на корпоративниот сектор** се зголемени за 6,0% на месечна основа, речиси во целост заради растот на депозитните пари. Годишниот раст на депозитите на корпоративниот сектор изнесува 14,6%, при најголем придонес на депозитните пари, долгорочните депозити во денари и депозитите во странска валута (краткорочни и долгорочни), додека краткорочните депозити во денари се намалени.
- Кај **кредитите на корпоративниот сектор**⁸, во декември, е забележано месечно и годишно зголемување од 3,3% и 1,9%, соодветно. Од аспект на валутната структура, кредитите одобрени во денари имаат малку поголемо учество во месечниот раст, додека годишниот раст во целост произлегува од кредитите во странска валута (намалено кредитирање во денари). Со исклучување на ефектот од извршените отписи на сомнителните и спорните побарувања, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај корпоративниот сектор во декември изнесува 3,9%.

Извор: НБРСМ

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

Извор: НБРСМ.

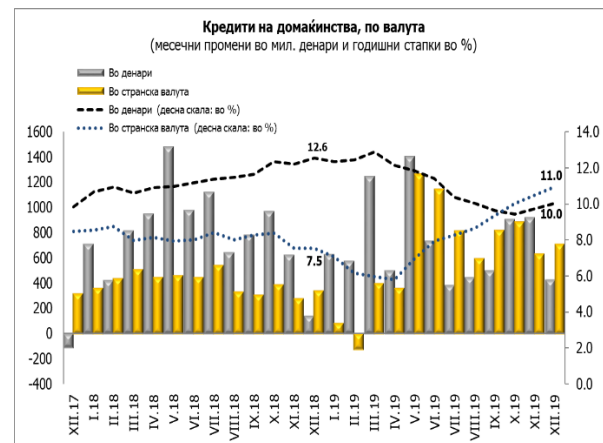
⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамки на странската валута.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

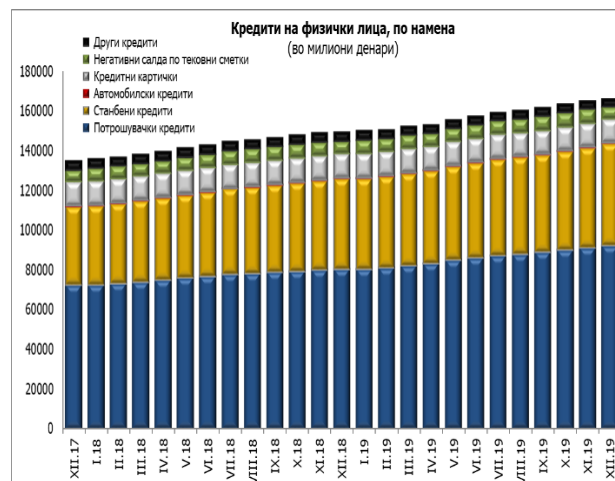

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Вкупните **депозити на домаќинствата**, во декември 2019 година, се повисоки за 3,1% во споредба со претходниот месец, главно како резултат на зголемените депозитни пари. На годишно ниво, стапката на раст изнесува 7,9% и е резултат на растот кај сите компоненти, со поголем придонес на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута.
- Во декември, кај вкупните **кредити на домаќинствата** е евидентиран месечен раст од 0,7%, при што кредитите во странска валута имаат поголем придонес. Анализирани на годишна основа, кредитирањето на домаќинствата бележи раст од 10,5%, при малку поизразен придонес во растот на кредитирањето во денари. Со исклучување на ефектот од преносот на сомнителните и на спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај домаќинствата во декември изнесува 11,2%.

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)							годишна промена (во %)						месечна промена (во %)		
	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ¹⁾	11.2019	12.2019	12.2017 ¹⁾	3.2018	6.2018	9.2018	12.2018 ¹⁾	11.2019	12.2019	11.2019	12.2019
Потрошувачки кредити	72,595	74,218	77,100	78,964	80,632	91,243	92,430	10.9	10.7	11.1	11.1	11.1	14.0	14.6	1.1	1.3
Станбени кредити	39,535	40,899	42,309	43,896	45,539	50,352	51,338	14.2	15.4	14.9	16.2	15.2	12.0	12.7	1.6	2.0
Автомобилски кредити	316	318	307	301	312	311	316	-2.2	2.9	0.2	-2.2	-1.3	-0.3	1.4	-1.0	1.6
Кредитни картички	12,281	12,157	12,192	12,235	12,246	11,965	11,928	-0.8	-1.1	-0.8	-0.9	-0.3	-3.1	-2.6	-0.4	-0.3
Негативни салда по тековни сметки	5,896	6,300	6,672	6,881	6,232	7,054	6,123	1.8	0.4	4.8	5.7	5.7	3.0	-1.7	-1.2	-13.2
Други кредити	4,564	4,534	4,593	4,566	4,607	4,134	4,118	-0.4	-0.5	-0.8	-0.2	0.9	-10.3	-10.6	-0.8	-0.4

Извор: НБРСМ.

- Во декември, анализирано според намената на кредитите одобрени на физичките лица, кај најзастапените категории – **потрошувачките и станбените кредити**, е забележан месечен раст од 1,3% и 2,0% соодветно, како и годишен раст од 14,6% и 12,7%, соодветно. **Автомобилските кредити** во декември забележаа месечен и годишен раст од 1,6% и 1,4%, соодветно. Кредитите одобрени на **кредитни картички** се намалени за 0,3% и 2,6%, на месечна и на годишна основа, соодветно. Кај **негативните салда на тековните сметки** е евидентиран месечен и годишен пад од 13,2% и 1,7%, соодветно, додека кредитите одобрени врз **други основи**, овој месец, се пониски на месечно и на годишно ниво за 0,4% и 10,6%, соодветно.

***

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspk

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 21 февруари 2020 година (референтен пресек заклучно со јануари 2020).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 110/108).